

SAKSBEHANDLER
Elisabeth Nordling

VÅR DATO
07.07.2022

postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

VÅR REF.
22/01994-2

DERES REF.
DigisakID 65993

DERES DATO

Geir Roger Jensen
Skogsåsen 24C
1214 Sofiemyr

Dalbakk - 27/48 - Avgjørelse av klage på vedtak om tilskudd

Innledning

Vi viser til klagen din, Digisak-ID 65993, datert 29. april 2022. Klagen Sametingets avgjørelse av søknad om tilskudd etter forskrift om tilskudd til fredete kulturminner i privat eie (FOR-2021-08-13-2508).

Klagen er oversendt til oss i Digisak 3. mai 2022 og blir behandlet.

Fristen for å komme med merknader har gått ut. Saken er tilstrekkelig opplyst.

Riksantikvaren har vurdert alle sider av saken og kommet til at Sametingets vedtak opprettholdes. Klagen tas ikke til følge.

Bakgrunn for saken

I 2021 søkte du om tilskudd til å gjennomføre en tilstandsundersøkelse for å avdekke eventuelle strukturelle råteskader i tømmervegg på våningshuset på Dalbakk. Du ble tildelt tilskudd på totalt kr 20 000 til dekning av utgifter til tilstandsvurdering og istandsettingsplan.

I 2022 søkte du om tilskudd på til sammen kr 405 460 for å sette i stand veggen i henhold til plan utarbeidet etter tilstandsvurderingen. Sametinget fattet 8. april 2022 vedtak om tilskudd på opptil kr 30 000. I vedtaket ble det opplyst om at tiltaket krever dispensasjon fra kulturminneloven, og at tilskuddet skulle dekke deler av spesifiserte merkostnader som følge av eventuelle vilkår for dispensasjonen.

Du klaget på tilskuddets størrelse i Digisak 29. april 2022.

Dispensasjon ble innvilget i vedtak 3. mai 2022. Det ble satt som vilkår at veggen måtte være i en slik tilstand at det var nødvendig å rive den. Det ble kun gitt dispensasjon til å rive de delene av veggen som hadde kritisk tilstand. Det ble ikke satt som vilkår at det utskiftede materialet skulle erstattes med tilsvarende.

Det ble også gitt dispensasjon til å sette opp en ny vegg, hvor tilstanden på eksisterende vegg ville ha betydning for valg av konstruksjon. Du fikk tillatelse til å skifte ut fasaden med panel for å tilbakeføre denne til en tidsperiode før fasaden ble pusset med mørtel. Sametinget begrunnet dette med at det, ut fra både et økonomisk og et kulturminnefaglig synspunkt, ville være uhensiktsmessig å etablere en ny pusset vegg, fordi teknikken som var benyttet og bruk av puss, hadde ført til råteskader på tømmerveggen.

Arbeidet skulle utføres på bakgrunn av historisk dokumentasjon av hva som tidligere har vært benyttet på bygningen, eller på nabogårdene. Valg av panelprofil og leggeretning skulle vurderes skriftlig.

Innholdet i klagen

I klagen viser du til at tilskuddet er ca. 7 % av kostnadene til å reparere veggen ved bruk av Sametingets godkjente håndverkere. Du opplyser om at dere ikke har midler til å gjøre dette, og at dere da heller vil la gården forfalle. Ved bruk av lokal arbeidskraft, mener du at veggen kan settes i stand til 25 % av kostnadene det er referert til fra statusrapport til Sametinget.

Du bemerker at du ønsker å sette i stand gården uavhengig av vedtaket fra Sametinget, og viser til at det kun er hovedhuset som kan vurderes som verneverdig – ikke alle tilbygg fra 1960-tallet og senere. Du avslutter med at du ikke ønsker å motta økonomisk støtte fra Sametinget for noe som ikke vil fikse problemet og utfordringene, og ber om at søknaden blir vurdert på nytt.

Sametingets vurdering

Sametinget anser den laftede konstruksjonen, den opprinnelige bygningens volum og proporsjonen i bygningsdetaljer, som størrelsen på takutstikk, vindusåpninger, listverk, tykkelsen på tak osv. som bygningens viktigste, tekniske kulturhistoriske kvaliteter. Dersom dette blir ivaretatt, vil bygningen bestå som en naturlig del av kulturmiljøet på stedet.

Sametinget legger til grunn at merkostnader kan være knyttet til dokumentasjon og rådgivning / rapportering. Det kan også være kostnader knyttet til et eventuelt krav om spesialbestilling av

panel mv. Sametinget er av den oppfatning at de merkostnadene som påløper som følge av vilkårene, vil bli dekket gjennom tilskuddet som er vedtatt.

Riksantikvarens vurdering

Formålet med tilskuddsordningen er å bevare fredete kulturminner og kulturmiljø i privat eie, og bidra til at slike settes i stand etter antikvariske retningslinjer. Tilskuddet skal i hovedsak dekke merkostnader, helt eller delvis, som følger av krav til antikvarisk utførelse.

Søknadsbeløpene om tilskudd er langt større enn totalt tildelte nasjonale midler over Statsbudsjettet. Derfor må både Riksantikvaren og regionalforvaltningen gjennomføre strenge avveininger ved fordelingen. Det er Sametinget som prioriterer tiltak og vurderer hva man ønsker å få ut av tilskuddsmidlene, som fordeles mellom regionene av Riksantikvaren.

I denne saken har Sametinget stilt som vilkår for bruk av panel at dette skal velges på bakgrunn av historisk dokumentasjon, noe som kan medføre ekstrakostnader i arbeidet. Sametinget legger til grunn at det også kan påløpe ekstrakostnader knyttet til rådgivning og rapportering, samt til et eventuelt krav om spesialbestilling av panel mv. Vi er enige i Sametingets vurdering av at tilskuddet vil dekke merkostnadene knyttet til disse vilkårene.

Det er ikke et vilkår at du skal bruke håndverkere med spesialkompetanse på fredete bygninger, så lenge vilkårene for dispensasjon blir ivaretatt.

Riksantikvaren gjør oppmerksom på at alle samiske bygninger fra 1917 eller eldre, er automatisk fredet etter kulturminneloven § 4 andre ledd, jf. første ledd. Alle bygningselementer som har kommet til senere, omfattes av fredningen. Etter kulturminneloven § 3 er det blant annet ikke tillatt å skade, ødelegge, eller forandre et automatisk fredet kulturminne uten at det foreligger dispensasjon etter § 8 første ledd.

Sametinget har myndighet til å fatte vedtak om retting av arbeider som er utført ulovlig, jf. § 8 tredje ledd. Arbeider som er utført uten dispensasjon, kan medføre straff, jf. § 27.

Konklusjon

Riksantikvaren har vurdert alle sider av saken og kommet til at Sametingets vedtak opprettholdes. Klagen tas ikke til følge. Avgjørelsen er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28.

Vennlig hilsen

Anne-Judith Munthe-Kaas
avdelingsdirektør
leder Juridisk seksjon

Elisabeth Nordling
seniorrådgiver

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Kopi til: Sametinget - Sámediggi, Ávjovárgeaidnu 50, 9730 KARASJOK/Kárášjohka